exciting; Ś. 2. **–शक्तिः** *f.* firmness, energy; see (3) above. **–सम्पन्न** *a.* active, energetic, persevering. **–हेतुक** *a.* one who encourages or excites to exertion; अपेहि रे उत्साहहेतुक Ś. 2.

उत्साहक *a.* Persevering, active.

उत्साहनम् 1 Effort, perseverance. –2 Encouraging, exicting.

उत्साहिन् *a.* Active, persevering.

उत्सिच् 6 P. To sprinkle, spread, pour down. –2 To make proud. –*Pass.* 1 To spout or foam up; उत्सिच्यमाने पयसि Bhāg. –2 To be puffed up or proud, be elated; न तस्योत्सिषिचे मनः R. 17. 43; स्तूयमाना नोत्सिच्यन्ते K. 329. –3 To overflow, increase.

उत्सिक्त *p. p.* 1 Sprinkled; रराज शोणितोत्सिक्तो गिरिः प्रस्रवणैरिव Rām. 6. 67. 89. –2 Proud, haughty, puffed up; अर्थवन्तो न चोत्सिक्ताः Mb. 7. 144. 26. –3 Flooded, overflowing, excessive. –4 Enlarged, increased. –5 Raised, elevated. –6 Fickle, disturbed (in mind); जानीयादस्थिरां वाचमुत्सिक्तमनसां तथा Ms. 8. 71.

उत्सेकः 1 Sprinkling, pouring. –2 Spouting out or over, showering. –3 Overflow, increase, excess; रुधिरोत्सेकाः Mv. 5. 33 streams of blood; Me. 55 v. l.; दर्प°, बल° &c. –4 Pride, haughtiness, insolence; उपदा विविशुः शश्वन्नोत्सेकाः कोसलेश्वरम् R. 4. 70; अनुत्सेको लक्ष्म्याम् Bh. 2. 64; Kau. A. 1. 15. –5 Exuberance; मामकस्यास्य सैन्यस्य हृतोत्सेकस्य सञ्जय। अवशेषं न पश्यामि ... Mb. 8. 7. 1.

उत्सेकिन् *a.* 1 Overflowing, excessive; उत्सेकिना मदबलेन विगाह्यमानम् Mu. 26. –2 Proud, haughty, puffed up; भाग्येष्वनुत्सेकिनी Ś. 4. 18.

उत्सेचनम् The act of showering or spouting upwards.

उत्सु 5 U. To stir up, agitate; उत्सुनोषीक्षमाणानां कन्दुकक्रीडया मनः Bhāg. 3. 20. 35.

उत्सुक *a.* 1 Anxiously desirous, eagerly expecting; striving for (any object) (with instr. or loc. or in comp.); P. II. 3. 44. निद्रया निद्रायां वोत्सुकः Sk.; मनो नियोगक्रिययोत्सुकं मे R. 5. 11; सोत्सुका सुतजन्मनि Ks. 21. 139; R. 2. 45; Me. 99; संगम° Ś. 3. 13; so रण°, गमन°, जय° &c. –2 Restless, uneasy, anxious; आशङ्क्योत्सुकसारङ्गां चित्रकूटस्थलीं जहौ R. 12. 24. –3 Fond of, attached to; वत्सोत्सुकापि R. 2. 22. –4 Regretting, repining, sorrowing for. **–कः** Longing for, anxious desire; प्रकुर्वते कस्य मनो न सोत्सुकम् Rs. 1. 6.

उत्सुकता, –त्वम् 1 Restlessness, uneasiness. –2 Zeal, ardent desire. –3 Attachment, affection. –4 Sorrow, regret.

उत्सुकयति Den. P. To make uneasy; परिणामाभिमुखमृतोरुत्सुकयति यौवनं चेतः M. 5. 4.

उत्सुकायते Den. Ā. To become uneasy or anxious.

उत्सूत्र *a.* [उत्क्रान्तः सूत्रम्] 1 Unstrung, loose, detached (from the string); °मणिभिः Śi. 8. 53. –2 Irregular. –3 Deviating from the rule (सूत्र) of Pāṇini; यो ह्युत्सूत्रं कथयेन्नादो गृह्येत Mbh. on P. I. 1. 1. अनुत्सूत्रपदन्यासा सद्वृत्तिः सन्निबन्धना Śi. 2. 112.

उत्सूरः [उत्क्रान्तः सूरं सूर्यम्] Evening, twilight.

उत्सूर्यशायिन् *a.* One who sleeps even at sunrise; Mb. 12. 228. 64.

उत्सृ *Caus.* 1 To expel, turn out, drive away; वेत्रदण्डैरिवोत्सार्यन्ते गुणाः K. 106; Mv. 4. 39. –2 To remove, keep or put aside; K. 204; to push far; R. 4. 53; परमेश्वरस्य चार्वाकेण दूरोत्सारितत्वात् Sar. S. 1.

उत्सृतिः *f.* A higher caste; यज्ञार्थं निधनं प्राप्ताः प्राप्नुवन्त्युत्सृतीः (v. l. उच्छ्रृतीः) पुनः Ms. 5. 40.

उत्सरः 1 A variety of the अतिशक्करी metre having 15 syllables. –2 N. of the month Vaiśākha.

उत्सर्या [उद्-सृ-यत्] A cow when she is fit to take the bull (गर्भयोग्यावस्थापन्ना गौः).

उत्सारकः 1 A policeman, (one who drives away men and makes room for others.) –2 A guard. –3 A porter, door-keeper.

उत्सारणम् 1 Removing, keeping at a distance, driving out of the way; तूर्णमुत्सारणं तत्र कारयामास धर्मवित् Rām. 6. 114. 20. °वेत्रलता K. 106, 112. –2 Helping out to step out (of a palanquin &c.). –3 Reception of a guest.

उत्सृज् 6 P. 1 to pour out, emit, send forth or down; व्यलीकनिश्वासमिवोत्ससर्ज Ku. 3. 25; सहस्रगुणमुत्स्रष्टुमादत्ते हि रसं रविः R. 1. 18 to give back; Bg. 9. 19; so बाष्पम्, वारि. –2 (*a*) To quit, leave, abandon, give up. मातापितृभ्यामुत्सृष्टम् Ms. 9. 171; नियतमात्मानमुत्स्रक्ष्यामि K. 177, 191, 194; R. 5. 51, 6. 46, 7. 7; Ku. 2. 36, 5. 86; kill; so तनुम्, प्राणान्, रणम् &c. परार्थे प्राज्ञ उत्सृजेत् H. 1. 41. (*b*) To put off, lay aside; भयोत्सृष्टविभूषाणाम् R. 4. 54, 3. 60. –3 To let loose, allow to roam at liberty; तुरङ्गम् R. 3. 39. –4 To avoid, escape. –5 To cast forth or away, discharge, throw (as arrows); उत्ससर्ज शरान् Bk. 14. 45. –6 To let fall down, sow, scatter (as seed &c); अक्षेत्रे बीजमुत्सृष्टमन्तरैव विनश्यति Ms. 10. 71. –7 To present, give; मित्राय...अस्माभिरुत्सृज्यते Māl. 10. 23. –8 To widen, stretch out, extend. –9 To abolish (as a rule), restrict or limit the scope of a rule. –10 To send one to a place. –11 To permit to go, discharge, dismiss. –12 To adjourn. –13 To hear to the end. –14 To make, form, shape (Ved.). –15 To erect, fix (उच्छ्रि); आत्मानं यूपमुत्सृज्य स यज्ञोऽनन्तदक्षिणः Mb. 12. 97. 10. –16 To make a sound or noise; तद्यथा नः सुसमाहितमुत्सर्जद्यायात् Bri. Up. 4. 3. 35.

उत्सर्गः 1 Laying or leaving a side, abandoning, suspension; श्रीलक्षणोत्सर्गविनीतवेषाः Ku. 7. 45. –2 Pouring